

2024. aasta riigieelarvelise tegevustoetuse kasutamise aruanne

ANDMED TAOTLEJA KOHTA

Taotleja nimi: Arengukoostöö Ümarlaud MTÜ (AKÜ)

Registrikood: 80247016

Taotleja esindaja nimi: Agne Kuimet

Amet: Juhataja

Kontakt-telefon: 56 909 722

E-posti aadress: agne@terveilm.ee

Tegevustoetuse eesmärk ja kasutamine

Riigieelarvelise tegevustoetuse andmise eesmärgiks oli tõsta arengukoostööga tegelevate mittetulundusühingute võimekust, toetada Eesti välispoliitika eesmäärke, sh Eesti kasvavat panust üleilmsesse kestlikku arengusse, edendada arengukoostöö ja humanitaarabi mõju ning tõhusust ja aidata kaasa partnerriikide arengule ning Eesti elanike toetusele arengukoostööle.

Tegevustoetus tagas arengukoostöö, humanitaarabi ja kestliku arengu valdkonnas tegutseva vabäühendusi koondava katuseorganisatsiooni MTÜ Arengukoostöö Ümarlaud (AKÜ) tegutsemisvõimekuse valdkonna huvikaitse organisatsioonina ja AKÜ 36 liikme võimestajana.

AKÜ on avalikes huvides tegutsev organisatsioon, mis esindab arengukoostöö, humanitaarabi, maailmahariduse ja kestliku arengu vallas Eestis või arengukoostöö sihtriikides tegutsevaid Eesti vabäühendusi. Organisatsiooni eesmärgiks on arengukoostöö poliitika tõhustamine ja praktiline

edendamine ning avalikkuse teavitamine arengukoostöö eesmärkidest ja selles osalemise võimalustest. Temaatiliselt on AKÜ strateegiline fookus Eesti ja EL-i arenguabi kvaliteedil ja kvantiteedil (ODA), kestlikul arengul ja poliitikate sidususel (*policy coherence for sustainable development*), maailmahariduse edendamisel ning vabakonna maine kujundamisel.

AKÜ on liikmesorganisatsioon ning koondab enda katuse alla 36 organisatsiooni, kes on kõik suuremal või väiksemal määral tegutsevad eelpool nimetatud valdkonnas. AKÜ võimestab liikmesorganisatsioone läbi koolituste, teavituste ja nende huvide esindamise nii kohalikul, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Alates globaalsete kestliku arengu eesmärkide vastu võtmisest 2015. aastal töötab AKÜ klassikalise arengukoostöö kõrval kestliku arengu edendamisega nii organisatsioonide kui tavaelanikkonna seas, samuti nügib AKÜ poliitikakujundajaid poliitikate sidustamisel kestliku arengu printsiipidega.

AKÜ tegutses 2024. aastal kolmel peamisel tegevus-suunal: kohalik ja EL-i tasandi huvikaitsetöö, liikmetöö ja avalik teavitus. Temaatiliselt olid strateegilises fookuses Eesti ja EL-i arenguabi kvaliteet ja kvantiteet (ODA), maailmahariduse rahastamine ja vabakonna maine kujundamine. Aasta teises pooles kujunes üheks oluliseks suunaks rahvusvahelise koostöö edendamine. Kogu regioonis vähenes rahastus vabakonnale, huvikaitse organisatsioonidel oli eriti keeruline leida sobivat rahastust, mistõttu oli tähtis luua uusi rahvusvahelisi kontakte ja saada osa konsortsiumidest, mis annaks võimaluse Eesti ekspertide häält rahvusvaheliselt paremini kuuldavaks teha.

Riigieelarveline toetus võimaldas AKÜ-l katta organisatsiooni püsikulud ja osaliselt sisutegevuste ning vabaühenduste võimestamise suuna. Tegevustoetus tagas organisatsiooni meeskonnale tulemuste saavutamiseks osalised vajalikud töötingimused. Jätkasime partnerlussuhteid riigi institutsioonidega, et üheskoos saavutada seatud arengukoostöö ja humanitaarabi strateegilisi eesmärke. Püüdsime olla lüliks vabakonna ekspertide ja riigi ning ka Euroopa võrgustike vahel, andest enda maksimumi, et valdkonnas tegutsevad organisatsioonid oleksid ühelt poolt võimekamad ja teiselt poolt oleks ka nende häält esindatud nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Tegevuste eesmärkide saavutamise, tulemuslikkuse ja elluviimise hinnang seisuga 31.01.2025

1. Tegevussuund A: AKÜ juhtimine, meeskonna ja organisatsiooni areng

AKÜ büroo tegevuse eelduseks on jätkusuutlik rahastus ja pädev meeskond. Meeskonna vallas toimus 2024. aasta jooksul muutusi, sest eelarvelistel põhjustel pidime aasta teises pooles koondama kommunikatsioonijuhi ametikoha. Kuni juulini töötas kommunikatsioonijuhina Mart Valner, kes oli ka keskkonna- ja kliima-teemade huvikaitse ekspert. AKÜ-s töötas aasta jooksul kokku 5 inimest. Tegevjuhi ja juhatuse liikmena jätkas lapsehoolduspuhkuselt naasnud Agne Kuimet. Iti Aavik jätkas sotsiaalmeedia eksperdi ning projektijuhina. Huvikaitse-spetsialisti ja maailmahariduse eksperdina jätkas Linda Luts. Finantsjuhi ja juriidilise nõustajana jätkas Alari Rammo. Nõukogu liikmetena jätkasid MTÜ Mondo esindaja Triinu Ossinovski ja AKÜ endine tegevjuht ja praegune Pagulasabi Eesti tegevuste valdkonnajuht Sigrid Solnik.

Rahastuse vallas oli 2024. aasta küllaltki keeruline, sest uut rahastust läbi projektitoetuste oli muutunud keskkonnas (vähenenud toetusvõimalused vabakonnale) ning ebaõnnestunud KT värbamise tõttu keeruline leida ja pälvida (tegevjuhi vanemapuhkuse ajal aastatel 2022-2023 ei tegeletud piisavalt lisarahastuse leidmisega). Kui varasematel aastatel on AKÜ tulud olnud nt 121 104 eurot (2023), 161 347 eurot (2022), 166 780 eurot (2021) ning 172 354 eurot (2020), siis 2024. tulud jäid alla 100 000 euro piiri (majandusaasta aruanne on koostamisel). Vähenenud eelarve tähendab AKÜ jaoks survet nii meeskonnale kui sisutegevustele. Nt täidab tegevjuht ka huvikaitse-eksperdi ja kommunikatsioonijuhi ülesandeid olukorras, kus nimetatud ametikohti ei ole võimalik rahaliste vahendite puuduse tõttu täita. Samuti kannatab liikmetöö, sest liikmeskonna koordineerimine võtab muude ülesannete kõrval palju (tegevjuhi) ajalisi ressursse.

Väiksem aasta-eelarve tähendab ka vähem sihitud/originaal-koolitusi ja liikmeüritusi ning väiksemat panust Euroopa-tasandi huvikaitse-töösse. Eelarvelistel põhjustel töötas 2024. aastal täiskohaga vaid tegevjuht, teised valdkonnajuhid ja eksperdid töötasid osakoormusega (sh mikrokoormusega). Arvestades AKÜ tegevusvaldkonna, fookus-teemate ja sisuliste väljakutsetega, on organisatsioonil vajadus täiskohaga huvikaitse-eksperdi, liikme-koordinaatori ja kommunikatsioonijuhi või -eksperdi järele.

Lisaks Välisministeeriumi-poolsele tegevustoetusele (50 000 eurot), algas Rootsi Instituudi poolt rahastatud arengukoostööprojekt “iResilience: Strengthening democratic practises and media literacy” Armeenias, Ukrainas ja Rootsis (AKÜle 17 774 eurot, kokku ca 80 000 eurot) ning Erasmus+ projekt “Eurorubik” Hispaania kolleegidega, mille eesmärgiks on noorte kaasamine ja teadlikkuse tõstmine globaalse arengu valdkonnas (AKÜle 27 000 eurot, kokku 60 000 eurot). Samuti palvisime ESTDEV-i reisitoetuse ühisvisiidiks Armeeniasse (1474 eurot).

Positiivne oli aga organisatsiooni enda sisuline areng. AKÜ tegevjuht Agne Kuimet valiti suvisel üldkoosolekul CONCORDi [juhatusse](#), mis tõstis Eesti liikmelisuse Euroopa-üleses konföderatsioonis uuele tasemele. Juhatusel tasandil saab Eesti paremini mõjutada EL-i suunalisi strateegiaid ja töö-meetodeid, samuti sõnumeid ja tonaalsust, mis tihti kipuvad jääma Põhja- ja Ida-Euroopa riikide esindajatele võõraks ja vähe-mõjusaks.

Samuti liituti uue globaalse tasandi võrgustikuga [Forus](#), mis omab hetkel tänu liikmetele suurt mõju nii arengurahastuse kui ka koduanikuruumi valdkondades. Foruse plussiks on just globaalne vaade, kuigi tegeletakse ka EL-i poliitikate kommenteerimisega ja parendamisega.

Lisaks võeti Eesti esimesel DAC-i aastal AKÜ Eesti-poolse vabakonna esindajana [OECD DAC CSO Reference Group](#)’i liikmeks. AKÜ osalus grupis [D4D Hub CSAAG](#)’is on viimastel aastatel olnud pigem teoreetiline, kuna digiteemad ei ole olnud strateegilises fookuses, kuid büroo püüab uuel aastal grupi liikmelisusele uuesti aktiivsemalt otsa vaadata.

Liikmeskond (36 organisatsiooni) oli kaasatud AKÜ tegevuste planeerimisse ja seisukohavõttude kujundamisse läbi erinevate huvikaitsekohtumiste ja -paberite loomise. Suvel toimus AKÜ üldkoosolek, kus liikmed kinnitasid aastaaruande. Aasta esimeses pooles toimus põhjalik strateegiaprotsess ja -kohtumine, kus liikmed said jagada oma nägemust ja arvamust AKÜ

tuleviku suunal. AKÜ tagas liikmetele jooksva ülevaate oma tegevustest mh läbi igakuiste tegevuste ja tulemuste kokkuvõtte, mis saadeti kõikidele liikmelistiga liitunutele.

2. Tegevussuund B: liikmetöö, sh vabaühenduste võimestamine

Vastavalt varasemast märkimisväärselt väikesemale eelarvele saime pakkuda liikmetele vähem enda poolt korraldatud koolitusi ning püüdsime selle võrra rohkem vahendada kohalike partnerite rahvusvaheliste organisatsioonide poolt pakutud võimestavaid üritusi. Mitmed 2024. aastal koos Välisministeeriumi ja ESTDEV-iga planeeritud erialased koolitused lükkusid 2025 aastasse. Lisaks tasakaalustasime koolituskalendrit liikmete kaasamisega mitmetasandilisse strateegiaprotsessi.

2.1 Koolitused ja liikmete võimestamine

Kokku toimus 7 liikmekoolitust ja infoseminari, mis keskendusid: arengukoostöö ja humanitaarabi sisuteemadele (2), julgeolekule (1), teavitusele (1), keskkonna- ja kliimateemadele (1) ja digiteemadele (2).

- Jaanuaris vahendasime AKÜ liikmetele võimalust osaleda Läti arengukoostöö organisatsioonide katuse [LAPAS](#) poolt korraldatud koolitusel “**Resilience by CBI (Capacity Building International)**”. Ekspert Kyle King jagas arengukoostöö ja humanitaarabi organisatsioonidele (Eestist 3 osalejat) teadmisi erinevatest julgeoleku-mehhanismidest.
- Jaanuaris toimus ka aasta esimene AKÜ enda organiseeritud [liikmekoolitus](#) (15 osalejat) **huvikaitse ja sõnumeerimise oskuste parandamiseks**. Koolitajaks valitsussuhete ja strateegilise kommunikatsiooni ekspert Annika Arras (Milton New Nordics).

- Aprillis korraldasime koostöös [Keskkonnaõiguse Keskusega](#) **kliimaõigluse seminari**. Osalesid AKÜ liikmed ja KÕKi võrgustik (kokku 22 osalejat). Kuulasime nii kliima-aktivistide vaadet kui ka kohtute nägemust ning esimestest selle valdkonna kohtupraktikatest üle maailma. Kliimaõiglus on valdkond, mis puudutab just arengukoostöö horisontaalseid prioriteete.
- Aprillis vahendasime liikmetele ka Leedu arengukoostöö organisatsioonide katusorganisatsiooni [VPB Platforma](#) poolt organiseeritud seminari **[“Shifting the Power: Embracing Locally-Led Development”](#)**. Uganda vabaühenduse foorumi (UNNGOF) direktor dr Moses Isooba keskendus abi lokaliseerimise põhimõtete praktilistele rakendustele.
- Juunis toimus [NOHA Network on Humanitarian Action](#) poolt korraldatud kolmepäevane põhjalik humanitaarabi koolitusprogramm **[“Training on Humanitarian Action”](#)**. AKÜ võrgustikust pääses rahvusvahelisse programmi 3 osalejat. Koolitusel puudutati humanitaarabi ABC-d, treeniti läbirääkimisoskuseid ning mängiti läbi konkreetsed humanitaarabi-kaasused.
- Novembris korraldasime ise pikalt oodatud ja planeeritud **[AI koolituse](#)**. Just AIga seotud vaheldasi teadmisi tunnistasid mitmed liikmed takistuseks oma mõju ja tegevuse efektiivsuse suurendamisel. Koolitaja Katrin Vilimaa-Otsing (Turunduskoolitus OÜ) tutvustas AKÜ liikmetele ja ESTDEVi-poolsetele osalejatele (kokku 21 osalejat) erinevaid AI platvorme ja võimalusi nende nutikaks kasutamiseks. Koolitus osutus äärmiselt edukaks ja tagasiside oli lõpuni positiivne.
- Novembris vahendasime liikmetele Vabaühenduste Liidu ja RIA poolt organiseeritud **küberturvalisuse seminari [“Kui turvaline on sinu ühingu tagatuba”](#)**. RIA tegi ülevaate ohupildist küberruumis ning sellest, millised ohud ja riskid võivad vabaühendusi varitseda. Arutati ka vabaühenduste seniste kogemuste üle küberturvalisuse ja -ohtudega. RIA andis ka konkreetseid soovitusi, kust alustada ja mida kindlasti (mitte) teha.

Uuel, 2025. aastal plaanime vastavalt liikmeskonna vajadusele keskenduda eelkõige vabaihenduste rahastuse temaatikale (projektkirjutamise võimekuse tõus, uute rahastusallikate leidmine, uute koostöö-suhete sõlmimine, *fundraising* jne). Jätkame ka koostööpartnerite koolituste vahendamist nagu eelnevatelgi aastatel.

2.2 Strateegiaprotsess ja liikmete organisatoorne kaasamine

- Strateegialoome-aastat alustasime sissejuhatava [liikmeküsitlusega](#) seoses AKÜ **lisaväärtusega** nende organisatsioonile. Uurisime, mis on hetkel AKÜ tugevused ja nõrkused ning mida peaksime liikmesorganisatsioonina kindlasti parandama, et lisaväärtus säiliks. Küsitlusest selgus, mida liikmed (21 vastajat) hetkel ja tulevikus AKÜ-lt kui võimestajalt kõige enam ootavad. Küsitlus oli sissejuhatuseks laiemasse strateegiaprotsessi.

Tagasisidest ilmnas, et osa liikmeid on väga rahul AKÜ tegevusega, kuid osa liikmed vajavad märgatavat kvaliteedihüpet eelkõige huvikaitses, st võimes sihtrühmi (eriti ESTDEV-i) tugevamini mõjutada ja vabakonna eest veelgi jõulisemalt seista. Samuti oodatakse AKÜ-lt suuremat panust maailmahariduse edendamise eestvedamisse. Samuti peaks liikmete nägemuses edaspidi toimuma rohkem AKÜ-poolt organiseeritud avalikke teavitussüritusi ja -tegevusi, mille puhul toonitati taaskord vajadust strateegilise partnerluse järele (nagu vanasti) Välisministeeriumiga või ESTDEV-iga.

- Lisaks uurisime märtsis liikmete-poolset nägemust ja vajadusi **sisekommunikatsioonis ning AKÜ [tegevuste raporteerimisel](#)**. Vastavalt tagasisidele lõime spetsiifilise tegevuste ja tulemuste raporteerimise formaadi, mis jõudis liikmeteni iga kuu lõpus.
- Maikuu viisime läbi äärmiselt sisuka **strateegiakohtumise**, mida juhtis Jaan Aps (Stories for Impact). Päeva jooksul toimus ajurünnak ja arutelu nii universaalsematel kui ka praktilisematel teemadel:

a) Millised on arengukoostöösse panustavate organisatsioonide ja laiemalt kogu valdkonna vajadused, millega organisatsioonidel üksi pole võimalik või tõhus tegeleda? Tuvastasime ühisosa ja erisused ning rääkisime erisused läbi.

b) Milline AKÜ aitaks kaardistatud olulisimatele vajadustele kõige paremini vastata, võttes arvesse keerulist hetkeolukorda vabakonnas ning realistlikke väljavaateid organisatsiooni arendamiseks?" Tuvastasime ühisosa ja erisused ning rääkisime erisused läbi.

Protsessi tulemusena kaardistasime [AKÜ rolli oma kogukonnas](#) ning leppisime kokku [AKÜ miinimumprogrammi](#) - kõige olulisemad tegevused, mida tuleb teha minimaalsel tasemel selleks, et AKÜ-l oleks mõtet. Uuel aastal valmib vastavalt kaardistusele AKÜ rolli ja hea tava viimistletud dokument ning huvikaitse-strateegia dokument, mille viimistlemisel saavad liikmed veelkord kaasa rääkida.

- Juunis toimus **AKÜ üldkoosolek**, kus liikmed said lisaks AKÜ lõppenud ja alanud aastate kokkuvõttele ja majandusaasta aruande kinnitamisele ka ülevaate strateegiaprotsessi esmastest tulemustest.

2.3 Rahastusvõimaluste monitoorimine vabaühenduste võimestamiseks

Jätkasime liikme-küsitluse käigus kõige olulisemaks AKÜ poolseks tegevuseks nimetatud rahastusvõimaluste monitoorimist/sõelumist ja liikmetega jagamist. Liikmete jaoks oli jätkuvalt üheks peamiseks mureks rahastuse nappus, mis seadis piirid arengukoostööga tegelemiseks. Eesti ressursid olid/on piiratud ja välismaiste fondide jaoks ei ole me sageli sobiv sihtriik, mistõttu mitmeid AKÜ liikmed, kes on tegelenud varasemalt arengukoostööga, tunnistasid taaskord, et juba mitu aastat pole nad nendeks aktiviteetideks saanud rahastust. Sellest lähtuvalt jätkasime endapoolse rahastusvõimaluste monitoorimise. Monitoorime võimalusi rahastuse leidmiseks kasutades AKÜ kätte jooksvat suuremat infohulka ja lisaks jätkasime tasulise kasutusõiguse platvormile [Funds For NGOs](#). Platvorm annab väga laia infot üle maailma rahastusallikate kohta, oleme liikmetelt palunud anda suunised, mis märksõnade alt me neid

võimalusi neile otsime. Rahastusallikate infot saatsime liikmetele jooksvalt iga kuu keskpaigaks. Rahastusvõimaluste monitoorimine kuulub AKÜ huvikaitse-eksperdi Linda Lutsu töökohustuste juurde.

Kuna monitooritavad rahvusvahelised projektivoorud on äärmiselt pikaajalised (nt võib EL-i tasandi taotlusprotsess kesta üle aasta), siis AKÜ monitooringu mõju hindamist (kas ja millisel rahalisel määral on olnud liikmetele kasulik) siiani veel tehtud ei ole. Mitmete voorude, kuhu nii AKÜ ise kui ka liikmeskond 2024. aastal projektid esitas, tulemused selguvad alles perioodil märts-juuni 2025, mistõttu **oleme planeerinud AKÜ-poolse monitoorimise mõju uuringu käimasoleva aasta suveperioodi.**

3. Tegevussuund C: huvikaitse poliitikakujundamises

Tänu riigieelarvelisele tegevustoetusele sai AKÜ võimaluse 2024. aasta jooksul osaleda jooksvates arengukoostöö, humanitaarabi ja kestliku arengu valdkondlikus arengutes. Osaleda Välisministeeriumi poolt juhitud poliitilistes protsessides, neid omalt poolt sisendiga nügida ning anda koos liikmetega panus nt ESTDEV-i poolt juhitud Arengukoostöö strateegia 2024-2030 rakenduskava valmimise protsessi. AKÜ laiema strateegia-protsessi käigus valmis ka [huvikaitse strateegia](#) aastateks 2024-2026.

3.1 Arengukoostöö strateegia 2024-2030 rakenduskava

ESTDEV-i juhitud **Arengukoostöö strateegia 2024-2030 rakenduskava** protsess oli kindlasti möödunud aasta üks olulisem huvikaitsetöö suund. AKÜ andis koos aktiivsemate liikmetega omapoolse panuse **kahe soovitude dokumendi** näol. Lisaks ametlikule [arengukoostöö organisatsioonide sisuliste seisukohtadele](#) edastasime ka praktilisemad, mustandi-sisesed, peamiselt sõnastuse ja vormistamisega [kommentaariid ja ettepanekud](#). Lisaks toimus **kaks füüsilises formaadis** kohtumist AKÜ liikmete ja ESTDEV-i vahel, mis andis võimaluse mõjutada rakenduskava protsesse ka näost-näku formaadis. Kohtumiste pinnalt sündis ka ühine

[huvikaitседokument](#), milles tegime ettepanekuid taotlusvoorude ja rahastamise, mõju ja horisontaalsete tasandite, Eesti nügimise Euroopas ning teavituse valdkondade arendamiseks.

3.2 Mõjukohtumised

- Kuna AKÜ prioriteediks on ODA ehk Euroopa ametliku arenguabi statistika andmete õiglane mõõtmine ja raporteerimine, osalesime **OECD DAC peer review protsessis**, andes Eestit väisanud OECD ametlikule delegatsioonile tagasisidet nii meie seisukohtast seoses ODA senise raporteerimisega kui ka vabakonna suhte kohta välisministeeriumi ja ESTDEV-iga. Lisaks liitus AKÜ kevadel OECD DAC *Reference Group*’iga, mis koondab Euroopa DAC riikide vabaühendusi, kes ühiselt monitoorivad ja tagasisidestavad jooksvalt ODA protsesse.
- Jaanuaris kohtus AKÜ ja liikmeskond **välisminister Margus Tsahkna**, Välisministeeriumi kantsleri Jonatan Vseiovi jt ministeeriumi esindajatega mh seoses arengukoostöö strateegia kinnitamise ja selle rakenduskava loomisega.
- Osalesime kõikidel **ESTDEV-i nõukogu kohtumistel** ja ESTDEV-i avatud voorude hindamiskomisjonides (v.a konverentside voor, kus AKÜ kandideeris ka ise).
- Osalesime AKÜ Slovakkia kolleegide korraldataval arengukoostöö konverentsil [Ambrela Development Forum](#), kus **kohtusime mh ka Ukraina riikliku delegatsiooniga**, kelle sõnumid seoses arengukoostöö prioriteetide seadmisega (psühholoogiline tugi, energiataristu kaitsmine ja töökohtade loomine) saatsime kohtumise järgselt nii ESTDEV-ile kui Välisministeeriumile. Tegevusel oli otsene mõju aasta lõpus avatud Ukraina-suunalise taotlusvooru disainile.
- Kohtusime Eesti alalise esinduse uue **ELi arengupoliitika ja rahvusvaheliste partnerluste** ja Global Gateway atašee Artur Tännaga, kes küsis nõu ja AKÜ-poolset nägemust arengukoostöö valdkonnas. Ka esindus tundis muret arengukoostöö kui sellise

tuleviku pärast. Leppisime kokku et AKÜ toetab CODEVis osalevat esindust edaspidi käepärase ja faktipõhise infoga.

- Kohtusime Euroopa Parlamendis **Sven Mikseri bürooga**. Korraldasime koos MEP Udo Bullmanniga Euroopa Parlamendis "*meet and sip*" ürituse meie tegevusvaldkonnast huvitunud MEP-idele. Eestist osales Sven Mikseri büroo, kellele andsin edasi Eesti nägemuse arengukoostöö väljakutsetest ja võimalustest ning kes jagas omakorda Euroopa-poolset küllaltki huvitavat (st veidi teistsugust) nägemust.
- AKÜ tegevjuht osales ESTDEV-i ja Välisministeeriumi korraldatud [Armeenia reisil](#), kus korjas kohaliku vabakonna esindajate ja ühiskonna-uurijate sisendit riigi reaalsete vajaduste kohta. Saadud informatsioon mängis rolli ESTDEV-i Armeenia-suunalise taotlusvooru disainis.
- Andsime koos teemaga tegelevate liikmetega omapoolsed viimased täiendused ja kooskõlastuse Välisministeeriumi poolt juhitud **Eesti "Naised, rahu ja julgeolek" 2020-2025 tegevuskava** vahearuande loomisse.
- Osalesime Välisministeeriumi poolt kokku kutsutud, erinevate sektorite võtmepartneritest koosneva Arengukoostöö Nõukoja kohtumisel.

3.3 Muud mõjudokumendid

Lisaks arengukoostöö strateegia rakenduskavaga seotud mõjudokumentidele koostasime ja edastasime mitmeid muid ajakohaseid ja -kriitilisi pöördumisi Välisministeeriumile ja ESTDEV-ile, nt koodasime avaliku arvamuse uuringu [raportisse](#) **praktilised soovitused arengukoostöö valdkonna arendamiseks**.

Samuti andis AKÜ aasta jooksul oma allkirja erinevate koostööpartnerite ja liikmete poolt koostatud pöördumistele, eesmärgiga suurendada sõnumite mõju ja leida laiemat kõlapinda.

Näiteks solidaarsusest Gruusia vabakonna vastu poliitiliselt keerulistel aegadel allkirjastasime koos liikmetega:

- a) [Inimõiguste Keskuse](#) inimõiguseid rõhutava pöördumise ning
- b) Vabaühenduste Liidu soojatoonilise [toetuspöördumise](#) **Gruusia kodanikuühiskonna poole.**

Tänu AKÜ kohalikule partnerile ISET Policy Institute jõudsid pöördumised tuhandete vabaühenduste ja aktiivsete kodanikeni.

Allkirjastasime aasta jooksul mitmeid liikmete enda või nende koostööpartnerite poolt koostatud pöördumisi poliitikakujundajate vm sihtrühmade poole. AKÜ eesmärk on sobivate sõnumite ja tonaalsuse toetada oma liikmete huvikaitse-tegevusi võimalikult suurel määral.

3.4 Uuringud ja raportid

- Aasta alguses valmis koostöös Rakendusliku Antropoloogia Keskusega valminud raport [Horisontaalsete prioriteetide rakendamine Eesti arengukoostöö tegevustes ja nende mõju sihtriikides](#). Raport kujunes äärmiselt käepäraseks töövahendiks mitte ainult AKÜle, vaid ka ESTDEV-ile ning tagasiside põhjal ka Välisministeeriumile ja Kliimaministeeriumile. Raport olevat kasutuses igapäevase tööriistana. AKÜ plaanib rahaliste vahendite olemasolu puhul viia 2026. aastal läbi temaatiline kordusuuring, kuna selle järele nägid vajadust kõik raportit puudutavad sihtrühmad.
- Viisime taaskord Eesti elanike seas läbi [arvamusküsitluse](#) arengukoostööga seotud **hoiakute ja teadmiste kohta**. Uurisime, mil määral ollakse arengukoostöö kui printsibiga kursis ning milline on avalik arvamus arengukoostöö tegevussuundade ja rahastamise kohta. Lisaks uurisime, mis (asjakohalistel) teemadel sooviks Eesti elanikud saada rohkem informatsiooni ning millistesse valdkondadesse peaks ressursse rohkem suunama seoses Ukraina abistamisega. Tegu oli kordusuuringuga, mis aitas näha Eesti elanike hoiakute trende aastatel 2020-2024. Uuringu [raport](#) oli mõeldud praktilise vahendina arengukoostöö valdkonna edasiseks arendamiseks, sisaldades konkreetseid

soovitusi poliitikakujundajatele.

- Lõime kaasa iga-aastase arenguabi efektiivsuse raporti [AidWatch](#) valmimisele ning selle raames koostasime [avaliku kokkuvõtte](#) ning [Eesti leheküljed](#). Peamise probleemkohana tõime välja, et arenguabi ülepaisutatud raporteerimist võimaldavad **OECD DAC-i reeglid ning käärid OECD arenguabi määratluste ja ODA raporteerimisreeglite vahel on liiga suured.**

3.5 Maailmaharidus

- **Maailmahariduse töögrupp** jätkas oma tegevust, tulles täiemahuliselt kokku 2 korda aastas (kevad ja sügis-talvel), eesmärgiga luua valdkonnale tugevam tugistruktuur. Töögruppi juhtis AKÜ maailmahariduse ekspert Linda Luts.
- Koos AKÜ liikme Mondoga allkirjastasime CONCORDI tööühma initseeritud [pöördumise](#) INTPA-le ja Jozef Sikelale seoses maailmahariduse järsu vähendamisega DEAR programmi raames.
- Näeme AKÜ-l ja liikmeskonnal suurt mõju maailmahariduse ESTDEV-i poolse rahastamise säilimisele läbi avatud taotlusvoorude ning üleüldises varasemast soosivamale suhtumisele maailmahariduse valdkonda.

3.6 Huvikaitse Euroopas ja globaalsel tasandil

Jätkasime 2024. aastal huvikaitset Euroopa Liidus ja globaalsel tasandil, kuna väga palju meie jaoks olulisi protsesse oli pooleli nii Euroopa Komisjonis kui ka mujal. Andsime võimetekohast sisendit erinevatesse Euroopat puudutavatesse poliitika-dokumentidesse ja raportitesse, kohtusime võtmeisikutega Euroopa institutsioonidest ning lähetaasime oma sõnumid ÜRO-le.

2024. pöörasime veelgi enam tähelepanu rahvusvahelisele tööle nii Euroopas, kitsamalt Skandinaavias, Baltikumis ja Ida-Euroopas, aitamaks Eesti riigi ja vabakonna nägemuste ja ettepanekute viimisel senisest rohkemate EL-i tasandi otsustajateni. **AKÜ osales proaktiivselt nii rahvusvahelistes võrgustikes [CONCORD](#), [Eurodad](#) ja Rahvusvahelises idapartnerluse võrgustikus [CaP CSF](#).** AKÜ tegevjuht valiti ka CONCORDi juhatuse liikmeks. Lisaks astus AKÜ hilissügisel üle maailma suurt populaarsust pälvinud võrgustiku [Forus](#) liikmeks.

- AKÜ tegevjuht õnnitles CONCORDi presidendi Rilli Lappalaisega EL-i uuet kõrget välisasjade esindajat **Kaja Kallast**. Õnnitlused jõudsid Kallaseni tema büroo esimesetel tööpäevadel detsembri alguses. Pöördumine sisaldab ka peamisi sõnumeid seoses Global Gateway ja EL-i taotlustega rahvusvahelises koostöös ning üleskutset kaasata vabakonna eksperte poliitikakujundamise kõikidel tasanditel.
- CONCORDi juhatus (kuhu AKÜ tegevjuht astus juunis) otsustas vastavalt arengutele Euroopa Komisjonis, et võrgustik hakkab oluliselt muutma oma töökorraldust, sõnumeid, tooni ja suhtumist, säilitamaks vabakonna mainet ja mõjukust oluliselt muutunud keskkonnas. Võrgustiku **huvikaitsetöö uueks fookuseks ja eesmärgiks lisaks ODA-le on edaspidi eelkõige Global Gateway`ga seotud protsesside mõjutamine**. Näiteks analüüsist [Who profits from the Global Gateway? The EU's new strategy for development cooperation](#), paljastub GC raames avaliku ja erasektori partnerluste eelistamine ja laenu andmine seniste toetuste asemel, riskides võlakoormuse ja ebavõrdsuse süvenemisega.
- Koos AKÜ liikme Mondoga allkirjastasime CONCORD-i töörühma initseeritud [pöördumise](#) INTPA-le ja Jozef Sikelale seoses maailmahariduse järsu vähendamisega DEAR programmi raames.
- Tänu **ÜRO konsultatiivse staatus**ele **ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus (ECOSOC)**, saime jätkata huvikaitse- ja esindustegevustega EL-ist väljaspool. Tänu oma staatus

le lähetada lähetasime ÜRO ECOSOC kohtumistele ja üritustele oma liikme [Naiste Tugi- ja Teabekeskuse](#) ning kolleegi [Leedu Arengukoostöö Organisatsioonide](#)

Platvormist.

ÜRO ECOSOC konsultandina koostasime ja edastasime ÜRO juhtkonnale [avalduse](#) seoses poliitikate sidususe olulisusega ja ÜRO rolliga selle edendamisel.

- Eurodadi võrguühendustiku liikmena koostasime Skandinaavia ja Baltikumi kolleegidega **poliitikasoovituste dokumendid** [Maailmapangale](#) ja [Rahvusvahelisele Valuutafondile](#). AKÜ olulisim panus oli ainsana Ukraina ülesehitamise peatüki koostamine Maailmapanga dokumendis. WB ja IMF-i Põhja- ja Ida-Euroopa piirkonna-juhtidega toimusid ka plaanipärased iga-aastased kohtumised. Lisaks liitusime vabaühenduste [avaliku kirjaga](#), nõudmaks läbipaistvat protsessi IMF-i järgmise tegevdirektori valimiseks.
- Rahvusvahelise idapartnerluse võrgustiku [EaP CSF](#) liikmena hääletasime uue perioodi delegaatide valimistel Eesti, Ukraina ja Ida-Euroopa kandidaatide poolt.

4. Tegevussuund D: avalikkuse teavitamine

Avalik teavitus on oluliseks vahendiks arengu- ja rahvusvahelise koostöö maine kujundamisel (sh arenguabi andmise kuvandi positiivsena hoidmisel), mistõttu on tegemist AKÜ jaoks olulise põhikirjalise prioriteediga.

Tegevustoetus võimaldas AKÜ-l teha eelkõige esimesel, ent piisavalt aktiivselt ka teisel poolaastal teha baastaseme teavitustööd: hoida meediasuhtlust, olla valdkonna arvamusliider ja hoida sotsiaalmeedia kanalid aktiivsena. AKÜ oli kogu aasta jooksul järjepidevalt avalikkuses sõna võtmas läbi arvamusartiklite, jaraadiointervjuude. Kokku tootis AKÜ aasta jooksul igakuiselt unikaalseid meediakajastusi, mis jõudsid peaaegu saja tuhande lugeja ja kuulajani.

4.1 Meediakajastused

Arengukoostöö temaatika

1. [Agne Kuimet: Eesti saab tulla „Vene haarde“ vastu võitlevale Armeeniale appi](#). Eesti Päevaleht 26.04.2024
2. [Agne Kuimet: agressorite PR-strateegiad on mõjusad, meie omad mitte](#). ERR 29.05.2024
3. [Kriisist kohanemiseni. Idapartnerluse tulevik](#). Arvamusfestival 10.08.2024
4. [Agne Kuimet: millised on Euroopa partnerriigid?](#) Kuku Raadio “See on Euroopa” 7.11.2024
5. [Agne Kuimet Euroopa arengu rahastusest](#). Kuku Raadio “See on Euroopa” 8.11.2024
6. [Aasta kodanik Iti Aavik teab, et kõike ei peagi ise tegema](#). Postimees 31.11.2024

Keskkonna- ja kliimatemaatika

7. [Kas meil on targem hooneid renoveerida või tuulikuid püstitada?](#) Delfi Roheportaal 27.01.2024
8. [Tiit Maran: rohepöörde plaane tehes on kõrvale jäetud inimene](#). Delfi Roheportaal 10.02.2024
9. [Kas peaksime hakkama Eestis fosforiiti kaevandama?](#) Delfi Roheportaal 24.02.2024
10. [Kas elamiskõlbulik planeet on Euroopas inimõigus? Kohus alles otsustab](#). Delfi Roheportaal 09.03.2024
11. [Kuidas mõjutab hiljutine Euroopa inimõiguste kohtu otsus Eestit?](#) Delfi Roheportaal 20.04.2024
12. [Erik Moora: rohepöörde takistamine ei ole Eesti huvides](#). Kuku Raadio 08.06.2024

4.2 Osalemine Arvamusfestivalil

AKÜL on tavaks osana teavitusplaanist korraldada iga aasta augustis vähemalt üks Arvamusfestivali arutelu. 2024. aastal korraldasime Julgeoleku alal arutelu [Kriisist kohanemiseni. Idapartnerluse tulevik](#). Ajal, mil Euroopa ja idapartnerluse riigid seisid Venemaa täiemahulise invasiooni ja sellega kaasneva regiooni poliitilise ebastabiilsuse tõttu keeruliste väljakutsete ees, arutlesime ekspertidega, millised olid muutused Eesti arengukoostöö sihtriikides, mis toimus Gruusia demokraatiaga ja kuidas läks Eesti uuel sihtriigil Armeenial. Samuti arutleti selle üle, kas Valgevene inimestel on lootust ja mida üldse partnerriikide jaoks tähendab olukord, kus Ukraina on sõjas. Arutelus osalesid Marko Mikhelson (Riigikogu

väliskomisjoni esimees), Agne Kuimet (Arengukoostöö Ümarlaua tegevjuht), Triinu Ossinovski (Humanitaarabi ja arengukoostöö suuna juht MTÜ Mondos), Riina Kaljurand (toonane Eesti suursaadik Gruusias ja Armeenias). Arutelujuht oli Neeme Raud. Arutelu on [järelkuulata](#)v.

Aruande esindaja nimi ja allkiri:

Agne Kuimet

Allkirjastatud digitaalselt

Kuupäev:

31.01.2024